MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
ALBERT J. MAGRI

Seduta tal-11 ta' Frar, 2003

Citazzjoni Numru. 213/2000/1

Linknet Limited, Charles Aquilina, Identity Card Numru 554058(M), Irene mart l-istess Charles Aquilina, Identity Card Numru 482361(M), Lawrence Aquilina, Identity Card Numru 452461(M) u Joyce mart l-istess Lawrence Aquilina, Identity Card numru 517759(M)

Vs

Terranet Ltd.

Il-Qorti,

Rat ic-citazzjoni presentata fl-4 ta' Frar, 2000 li permezz taghha l-atturi wara li ppremettew illi s-socjeta' Linknet Ltd hija socjeta' kummercjali li kienet, sa ftit zmien ilu, tipprovdi servizzi ta' komunikazzjoni ma' l-Internet; illi fit-28 ta' Awissu, 1997, Linknet Ltd iffirmat kuntratt mas-socjeta' konvenuta li topera l-Maltanet, servizz ta' access ghall-Internet, sabiex jigi provdut servizz ta'

komunikazzjoni globali ta’ l-Internet; illi s-socjeta’ konvenuta ma pprovdietx is-servizz miftiehem skond il-kuntratt fuq riferit u dana bi ksur ta’ l-obbligi kuntrattwali taghha; illi s-socjeta’ Linknet Ltd bdiet issofri telf ta’ avvjament u nuqqas ta’ reputazzjoni tajba mal-klienti taghha, tant necessarju fid-dinja kummercjali, u bdiet issofri danni ngenti minhabba li l-klienti taghha bdew jitilquha u dan apparti li kellha tirrifondi xi depoziti li kienu gja nghatawlha; illi s-socjeta’ Linknet Ltd naqset li thallas lill-istess socjeta’ konvenuta il-bilanc ghax-xhur min Novembru 1997 sa Mejju 1998 skond il-kuntratt tat-28 ta’ Awissu, 1997 u dana unikament minhabba l-ksur ta’ l-obbligi kuntrattwali ta’ l-istess socjeta’ konvenuta; illi b’intenzjoni li jaslu ghal ftehim bonarju fuq l-ammont ikkontestat, is-socjeta’ konvenuta kif ukoll is-socjeta’ Linknet Ltd kienu ltaqghu fl-ufficju tas-socjeta’ konvenuta fil-15 ta’ Ottubru, 1998 biex jintlahaq ftehim u jigi wkoll mgedded il-kuntratt ghall-“Internet Access Services” lis-socjeta’ Linknet Ltd; illi f’dik il-laqa’ Keith Ferne, rappresentant tas-socjeta’ konvenuta, kien hedded lid-diretturi presenti tas-socjeta’ Linknet Ltd li jekk ma jiffirmawx kuntratt li kien ipprepara n-Nutar Mario Caruana l-istess socjeta’ konvenuta ma kienetx sejra ggedded l-kuntratt l-iehor ta’ “Internet Access Services” li, kieku gara hekk, kien ifisser l-gheluq tan-negozju tas-socjeta’ Linknet Ltd bil-konsegwenzi kolla li dan igib mieghu; illi dan l-atteggament da parti tas-socjeta konvenuta ggieghlet lill-konvenuti Charles u Lawrence Aquilina jibzaw li hwejjighom, iktar precizament in-negozju tas-socjeta’ Linknet Ltd, jistghu jigu mqieghda ghal xejn b’xejn f’perikolu ta’ hsara kbira u kienu ffirmaw it-tigdid tal-kuntratt ta’ Internet Access Services b’din il-pressjoni u biza’. Dan il-kuntratt pero’ inzamm mis-socjeta’ konvenuta li riedet biss taghti kopja lis-socjeta’ Linknet Ltd jekk id-diretturi proprio jiffirmaw l-att pubbliku li kien ipprepara n-Nutar fuq imsemmi; illi fis-16 ta’ Ottubru 1998, l-atturi u s-socjeta’ konvenuta ltaqghu ghand in-Nutar Mario Caruana LL.D f’ufficju tieghu f’San Giljan biex jigi ppubblikat l-kuntratt; illi n-nutar imsemmi qatt ma qara jew spjega l-kontenut tal-kuntratt lill-partijiet u dan bi ksur ta’ l-obbligi tieghu taht l-Att dwar il-Professjoni Notarili u Arkivji Nutarili (Kap 55 tal-Ligijiet ta’ Malta; illi l-Artikolu 40 (g) tal-Att

imsemmi b’mod tassattiv jipprovdi li att nutarili hu null jekk “in-Nutar ma jfissir lill-partijiet dak li jkun fih l-att”; talbu li din il-Qorti:

1. tiddikjara u tiddecidi illi l-kuntratt ta’ kostituzzjoni ta’ debitu mill-atturi favur is-socjeta’ konvenuta li sar fis-16 ta’ Ottubru 1998 in atti Nutar Mario Caruana huwa null u bla effett ai termini ta’ l-artikolu 40(g) ta’ l-Att dwar il-Professjoni Nutarili u Arkivji Nutarili;
2. alternattivament, in addizzjoni u bla pregudizzju, tiddikjara u tiddecidi illi l-imsemmi kuntratt huwa null u bla effett anke ai termini ta’ l-Artikoli 977 u 978 tal-Kodici Civili;
3. tordna bhal konsegwenza ta’ l-akkoljiment ta’ kwalunkwe wahda mill-ewwel zewg talbiet, it-thassir, ir-rexissjoni u annulament tal-imsemmi kuntratt;
4. tordna kull provediment iehor li din il-Qorti tikkunsidra bhala xieraq u opportun fic-cirkostanzi.

Bl-ispejjes kontra s-socjeta’ konvenuta li hija minn issa ngunta ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni, l-lista tax-xiehda u d-dokumenti ezebiti mil-atturi.

Rat in-nota tas-socjeta’ konvenuta tas-7 ta’ Marzu, 2000 li permezz taghha eccepiet:-

1. Illi l-allegazzjoni illi l-kuntratt pubblikat fis-16 ta’ Ottubru, 1998 fl-atti tan-Nutar Mario Caruana ma gie moqri jew spjegat hija ghal kollox infondata u ghalhekk l-ewwel talba ta’ l-atturi ghandha tigi michuda bl-ispejjes bl-ispejjes kontra taghha (sic).
2. Illi l-allegazzjoni li giet uzata vjolenza fuq l-atturi sabiex jigi ffirmat l-istess kuntratt hija ukoll kompletament infondata u ghalhekk it-tieni talba tal-atturi wkoll ghandha tigi michuda bl-ispejjes kontra taghhom.
3. Illi minghajr pregudizzju, wara l-pubblikazzjoni ta’ l-imsemmi kuntratt, l-atturi diversi drabi ammettew li ghandhom ihallsu l-ammont in kwistjoni u ghalhekk gew li rrinunzjaw ghall-allegazzjonijiet kontenuti fl-ewwel zewg talbiet.

4. Illi t-tielet u r-raba’ talba li huma konsegwenzjali ghall-ewwel zewg talbiet ukoll ghandhom jigu michuda bl-ispejjes kontra l-atturi.

Rat id-dikjarazzjoni w l-lista tax-xiehda tas-socjeta’ konvenuta.

Rat il-verbal ta’ l-udjenza tas-7 ta’ April, 2000 quddiem din il-Qorti diversament preseduta meta l-kawza giet mibghuta quddiem din il-Qorti ghas-seduta tas-27 ta’ Ottubru, 2000 sabiex tigi trattata u deciza.

Hadet konjizzjoni tal-provi prodotti u tas-sottomissjonijiet tad-difensuri tal-kontendenti.
Rat il-verbal ta’ l-udjenza tal-31 ta’ Mejju, 2002 meta l-kawza giet imhollija ghas-sentenza.

Ittratta il-kawza.

Ikkunsidrat:

Is-socjeta’ konvenuta tagixxi bhala “*Internet Service Provider*” u bi ftehim tat-28 ta’ Awissu 1997 kienu saru arrangamenti mas-socjeta’ attrici Linknet sabiex din tinghata l-facilitajiet kollha biex tipprovdi servizz ta’ Internet lill-klienti taghha. Dan il-ftehim kien jikkontempla l-obbligu tas-socjeta’ attrici li taghmel pagament lis-socjeta’ konvenuta ghal darba wahda fl-ammont ta’ LM500 u hlas ta’ LM36,000 fis-sena pagabbli kull xahar pro rata.

Jidher li kien hemm xi disgwid bejn l-kontendenti billi filwaqt li s-socjeta’ attrici naqset milli tonora l-pagament previsti fil-kuntratt imsemmi, din kienet ukoll qed tallega li ma kellhiex tonora l-obbligi taghha nkwantu s-servizz provdut ma kienx kif mistenni. Minhabba n-nuqqas ta’ pagamenti da parti tas-socjeta’ attrici fis-27 ta’ Mejju 1998 s-socjeta konvenuta kitbet lis-socjeta’ attrici fejn, filwaqt li nvokat l-klawsola numru 6 ta’ ftehim tat-28 ta’ Awissu 1997, infurmatha “*we do not intend to renew the said agreement automatically for another year under the terms and conditions of the agreement.*” (Dok KF4 fol 116). Wara dan il-partijiet dahlu f’negozjati sabiex jipprovaw

jsolvu s-sitwazzjoni billi kien fl-interess tas-socjeta’ attrici li tibqa’ tinghata s-servizz, biex b’hekk ma titlifx il-klientela taghha u tibqa’ tinnegozja, mentri kien fl-interess tas-socjeta’ konvenuta li jintlahaq xi forma ta’ ftehim biex tassikura l-hlas ta’ dak li kien dovut lilha u fl-istess hin izzomm lis-socjeta’ attrici bhala klient. Jidher pero’ li l-istess socjeta’ konvenuta ma kienetx intenzjonata li iggedded l-ftehim tas-‘servizz’ jekk ma jintlahaqx ftehim dwar l-ammonti dovuti lilha u li di piu tinghata garanzija ghall-pagament ta’ dawn l-arretrati.

Jidher li finalment intlahaq ftehim bejn il-kontendenti, tant hu hekk li ftehmu li jsir inkontru fl-ufficju tas-socjeta’ konvenuta sabiex jigu iffirmati l-ftehim ghall-provista ta’ ‘*Internet connectivity*’ kif ukoll kuntratt pubbliku li mhux biss kien jirrikonoxxi d-debitu dovut mis-socjeta’ attrici lis-socjeta’ konvenuta izda ukoll li l-istess socji ta’ din is-socjeta’ jidhlu pesonalment garanti ghad-debitu tas-socjeta’ taghhom. Dak inhar tal-laqa’ u cioe nhar il-15 ta’ Ottubru 1998 iltaqghu fl-ufficju tas-socjeta’ konvenuta l-ahwa Aquilina ghan-nom tas-socjeta’ attrici, Keith Fearne ghan-nom tas-socjeta’ konvenuta, kif ukoll in-Nutar Mario Caruana, li kien irrediga l-kuntratt ta’ kostitutzzjoni ta’ debitu u garanzija, u l-avukati tal-kontendenti. Dak iz-zmien l-atturi kienu patrocinati minn Dr. Jason Azzopardi.

F’dik il-laqa’ gew diskussi sew l-ftehim tal-estensjoni ghas-servizz li kienet qed tiprovdi s-socjeta’ konvenuta, kif ukoll, u b’certa dettal, il-minuta tal-kuntratt ta’ kostituzzjoni ta’ debitu. Jidher li f’dik l-okkazzjoni dan il-kuntratt gie ezaminat fid-dettalji tieghu u sahansitra l-istess Dr. Jason Azzopardi spjega lill-klienti tieghu, l-atturi proprio odjerni, l-portata tal-garanzija li kienu qed jghatu lis-socjeta’ kreditrici. Dak inhar pero’ ghalkemm gie iffirmat l-ftehim tal-Internet Access Service, il-kuntratt ta’ kostituzzjoni ta’ debitu u garanzija personali ma giex iffirmat stante li ma attendewx in-nisa tal-atturi u billi kienet tinhtieg l-firma taghhom l-partijiet qablu li jiltaqghu l-ghada ghand in-Nutar sabiex issir il-pubblikazzjoni u l-iffirmar tal-istess kuntratt. Billi ma kienx ghadu gie ippubblikat il-kuntratt imsemmi u b’hekk is-socjeta’ konvenuta ma kienetx otteniet ebda garanzija ghall-hlas tal-ammont dovut lilha

mentri kienet iffirmat l-estensjoni ghall-Internet Access Service, ir-rappresentant tas-socjeta' konvenuta kien inghata parir mil-konsulent legali tieghu sabiex ma jghatix kopja tal-ftehim iffirmat qabel ma jigi iffirmat l-kuntratt. Effetivament hekk gara l-ghada fl-ufficju tan-Nutar meta giet irrangata d-data ta' dan il-ftehim u kopja inghatat lill-atturi.

Sa hawn ma jidhirx li kien hemm problemi bejn il-partijiet izda ghalkemm is-socjeta' attrici reget bdiet u baqghet, ghal diversi xhur, tibbenefika mis-serviz ghall-'Internet Access' skond il-ftehim iffirmat kif fuq inghad, jidher li din ma onoratx l-obbligi taghha taht il-kuntratt ta' kostitutzzjoni ta' debitu u sahansitra l-anqas l-istess atturi fil-kapacita' taghhom personali ma ghamlu ebda pagament biex jonoraw l-garanzija li kienu taw. Jidher li l-atturi kienu fi trattativi ma terzi persuni ta' nazzjonalita libika, biex jittrasferixxu l-ishma kollha taghhom fis-socjeta' attrici u b'hekk jonoraw l-obbligi minnhom assunti vis-à-vis is-socjeta' konvenuta. Dawn it-trattativi izda ma waslux fit-tmien taghhom u ghalhekk kemm is-socjeta' attrici, kif ukoll l-ahwa Aquilina, baqghu inadempjenti.

Wara in-nuqqas tal-atturi ghaddiet certa korrispondenza bejn il-kontendenti, inkluza ittra ufficjali tal-10 ta' Awissu, 1999, indirizzata lejn soluzzjoni ghal vertenza. Fit-12 ta' Awissu, 1999 Dr. Antoine Naudi ghall-atturi kemm proprio kif ukoll nomine kiteb hekk lill-Dr. Caruana Scicluna (il-konsulent tas-socjeta' konvenuta) (Dok KF16 fol 138):
"*My clients are not denying that they owe your client the sum of LM15,030 together with accrued interest as from 1st December, 1998. My clients are also very grateful for the patience your client has shown to date. My clients have informed me that when the notarial deed was signed on the 16th October, 1998, …., your client had given mine a grace period till the end of November, 1998 to pay since my clients were about to conclude the sale of their business to a foreign third party. Unfortunately this deal fell through.*"

F'dik l-istess ittra l-atturi komplew billi ghamlu suggerimenti kif d-debitu jkun jista' jithallas b'rati ta'

LM1,300 kull tlett xhur b'effett mil-31 ta' Dicembru, 1999 fuq firxa ta' tlett snin.

L-offerta tal-atturi ma gietx accettata mis-socjeta' konvenuta li, b'ittra tas-6 ta' Settembru, 1999 (Dok KF17 fol. 140), informathom li jekk ma jsirx il-hlas fi zmien gimgha kienet sejra tipprocedi ezekuttivament. Ghal din ir-reazzjoni tas-socjeta' konvenuta l-atturi tennew li s-socjeta' Linknet Ltd ma kienetx ghadha qedha topera u li l-proposta taghhom kienet intiza sabiex jithallas id-dejn ezistenti. Intqal ukoll fl-ittra tat-8 ta' Settembru 1999 ta' Dr. Naudi lil Dr. Caruana Scicluna (Dok KF18 Fol 141) li:
"*Without prejudice to the aforesaid, my clients re-iterate that they intend and are willing to settle all amounts due to your clients together with interest accrued but can only do so over a span of time for the reasons already referred to above."*

Billi ma intlahaq ebda ftehim fil-15 ta' Novembru 1999, is-socjeta' konvenuta talbet il-hrug ta' mandat ta' sekwestru ghall-ammont indikat fil-kuntratt tas-16 ta' Ottubru 1998 u l-imghax akkumulat, kontra s-socjeta' Linknet Ltd bhala debitur principali u kontra l-atturi odjerni bhala garanti solidali ta' l-istess socjeta'. Kif jghid Dr. Caruana Scicluna fl-affidavit tieghu a fol 145 tal-process kien hawn li l-atturi l-ewwel darba allegaw nullita' tal-kuntratt ta' kostituzzjoni ta' debitu u garanzija.

L-atturi qed isostnu li l-kuntratt tas-16 ta' Ottubru, 1998 ippubblikat minn Nutar Mario Caruana huwa null ghal zewg ragunijiet. Fl-ewwel lok qed jigi allegat li l-kunsens taghhom gie karbit bi vjolenza morali ezercitata mis-socjeta' konvenuta billi din, skond l-atturi, kienet qed thedded li ma tibqax tipprovdi s-servizz tal-Internet Connectivity kemm-il darba ma jigix iffirmat l-istess kuntratt. Inoltre l-atturi qed jallegaw li dak inhar li gie iffirmat l-imsemmi kuntratt dan ma inqarax minn Nutar li ppubblikah u b'hekk kien hemm nieqes element rikjest mil-ligi b'mod li l-istess kuntratt huwa ukoll difettuz u konsgwentement null.

Minn ezami akkurat tal-provi prodotti u tas-sottomissjonijiet maghmula din il-Qorti waslet ghall-konkluzzjoni li t-talbiet f'din il-kawza ma huma xejn hlief 'messa in scena' biex l-atturi, li illum jinsabu f'diffikultajiet finanzjarji minhabba li ma sarx il-bejgh tal-ishma taghhom lill-terzi, jevitaw l-obbligi minnhom assunti kemm proprio kif ukoll nomine. Dan qed jinghad billi mill-provi akkwiziti ma jirrizulta li giet ezercitata ebda vjolenza morali da parti tas-socjeta' konvenuta sabiex tobbliga lill-atturi jiffirmaw l-kuntratt. Il-kuntratt in kwistjoni ma kien xejn hlief rikonoxximent ta' debitu tas-socjeta' attrici ghall-servizz res mis-socjeta' konvenuta. Kien ghalhekk f'drittijiet tas-socjeta' konvenuta, u mhux hekk biss, kien ukoll dmir tar-rappresentant tal-istess socjeta' kreditrici, li jaghmel minn kollox biex jassikura li l-ammont dovut jigi rikonoxxut bhala tali u billi s-sitwazzjoni finanzjarja tas-socjeta' attrici kienet tirrizulta hazina (anke mil-fatt li ma kienetx qed tonora l-obbligi taghha), kien fid-dmir tal-istess rappresentant tas-socjeta' konvenuta li jottjeni garanzija ghall-hlas tad-debitu. Ghalhekk kemm-il darba Keith Fearne insista li ma jkomplix jghati servizz lis-socjeta' attrici jekk ma jigiex pubblikat l-imsemmi kuntratt dan kien fid-drittijiet tieghu u ma kien qed jaghmel xejn illegali. Wara kollox l-istess kuntratt ta' Internet Service Access kien jawtorizza lill-istess socjeta' konvenuta li ma thallix li jiggedded awtomatikament il-ftehim kemm-il darba l-parti l-ohra tonqos milli tonora l-obbligi taghha.

Din il-Qorti tosserva ukoll li l-imsemmi kuntratt lanqas biss ma gie iffirmat dakinhar l-allegata vjolenza morali giet ezercitata mis-socjeta' konvenuta, izda dan gie iffirmat l-ghadha meta l-atturi ahwa Aquilina, flimkien mal-konjugi taghhom, marru volontarjament ghal-pubblikazzjoni tal-kuntratt. Jekk verament kien hemm xi vjolenza morali dawn setghu facilment ma jersqux ghall-pubblikazzjoni tal-kuntratt billi setghu jew ottenew l-Internet Service Access minghand socjeta' ohra jew talbu li jigi onorat l-ftehim iffirmat lejliet mas-socjeta' konvenuta dwar l-Internet Access Service u b'hekk is-socjeta' kreditrici ma jkollix l-konfort tal-kuntratt ta' kostituzzjoni u garanzija personali. Jidher pero' li dawn, cioe l-atturi Aquilina, kienu kuntenti b'dak li kien qed jigri billi filwaqt li rrikonoxxew d-debitu

versu s-socjeta' konvenuta, kienu ukoll pronti li jiggarantixxu dak id-debitu bl-assi taghhom personali.

Jinghad finalment li l-korrispondenza citata hawn fuq kif ukoll l-assjem tal-grajja li sehhet wara s-16 ta' Ottubru, 1998 ma jghatu ebda indikazzjoni ta' xi difett tal-kunsens tal-atturi fl-iffirmar tal-kuntratt. Anzi jinghad li kien ukoll fl-interess taghhom li jintlahaq ftehim billi kienu ghaddejin minn trattativi ghall-bejgh tal-ishma fis-socjeta'.

Illi dwar l-allegazzjoni l-ohra u cioe li l-kuntratt ma giex moqri u spjegat dak inhar li inqara jirrizulta li hemm xhieda konfliggenti. Din l-allegazzjoni qed issir mill-atturi u minn nisa taghhom filwaqt li Keith Fearne u l-istess Nutar Caruana jikkonfermaw b'mod assolut li l-kuntratt kien gie moqri u spjegat lill-partijiet. Il-Qorti hawn tinnota l-mod kif saru l-affidavits tal-atturi. Infatti jidher li l-affidavits ta' Joyce u Irene Aquilina ma sarux minnhom personalment f'dik il-liberta' rikjesta meta wiehed jghati x-xhieda tieghu u dana billi z-zewg affidavits huma identici. Haga li rarament tirrizulta meta zewg persuni jirrakkontaw l-istess grajja. L-istess jinghad ghall-affidavits tal-ahwa Aquilina. Dan idahhal suspett f'din il-Qorti li dawn l-affidavits ma jirrispekkjawx il-verita' izda pjuttost huma formulati bl-intenzjoni espressa li jiggustifikaw t-talbiet tal-atturi. Ghal kuntrarju x-xhieda ta' Kieth Fearne u tal-istess Nutar, anke in kontro ezami, hija deciziva u moghtija b'mod li ma thalli ebda dubbju dwar li l-asserzjoni tal-atturi ma tirrispekkjax il-verita'. Din il-Qorti ghalhekk ma taghti ebda affidament lix-xhieda tal-atturi fir-rigward.

Ghar-ragunijiet fuq moghtija l-Qorti tichad it-talbiet kollha attrici bl-ispejjes kontra l-atturi.

--------------------------------TMIEM--------------------------------